

Gişe Memuru

Yönetmen: Tolga Karaçelik

Senaryo: Tolga Karaçelik

Oyuncular: Serkan Ercan (Kenan), Zafer Diper (Hakkı Baba), Nur Aysan (Kadın)

2010 / Türkiye / Türkçe / 98'

"Şövalyeler artık yok, yüzyıllar önce öldüler."

Şövalye olmak isteyen bir çocuğa; ancak annesi bu gerçeği söyleyebilir belki de; hayallerinin peşinden koşamayan ya da hayal edinmeyenlerin tepkisi karşılamanın sıkışıklığı, günün birinde çözülmeye başlarsa ne olur? Film babasıyla yaşayan, işi/evi dışında dünyası olmayan bir gişe memurunun çok sıradan görünebilecek hayatının hiç de sıradan olmayan gelgitlerini anlatıyor Tolga Karaçelik filmi "fantastik psikolojik kara komedi"⁽¹⁾ olarak niteliyor; Yusuf Atılgan ve Edip Cansever'den etkilendiğini söylüyor. Hikaye sürerken karakterin çevresiyle ve günlük rutinleriyle çelişkileri keskinleşiyor, gerçekle hayal belirsizleşiyor. Sonuçta, Kafkaesk bir ele alışla; gişe memuru Kenan özelinde; eylemsizliğin, içine kapanmışlığın ve çıksızlığın kaçınılmaz infilak anlarına eğiliyor film.

Babayla oğul arasında geçmişe dair, kapanamayan ve kapanmadıkça derinleşen hesaplar, o tanıdık hesaplaşma isteği, derin nefes alıp vermelerin gölgelediği boğucu suskunluklar, yanmayan bir ampulün çocukluk travmalarını aydınlatması, geçmişin kabus olarak bugünde var olması, eski güzel günler için zaman makinesi olması beklenen hurda araba; Kenan'ın babasıyla "ilişkinin" özeti gibi. Babasına bakan genç kadın, "mezar" olarak tanımlanan gişe, "Sen makinesin. Alacaksın, vereceksin. Öyle kızmak, öfkelenmek yok." prensibiyle çalışan mesai arkadaşları, bitmek bilmeyen "İyi misin?" soruları, her akşam çay içtiği mahalle berberi; onun etkisiz/tepkisiz olduğu ev dışı dünyası...

Sürekli tekrarladığı kendi kendine konuşmalarının bürokrasiye takılması ve uçsuz bucaksız sarı tarlaların arasında, günde üç arabanın geçtiği bir gişeye atanmasıyla Kenan'ın eski işlek gişesindeki makineleşmiş hayatı sekteye uğruyor; geçmeyen saatlerde patlama anları artıyor. Anlatımda çokça yararlanılan geridönüşler, senaryoda sıkı bir neden-sonuç bağlantısı yaratmasa da; bu, bir tür hayat alegorisi olarak ele alınabilir: yaşarken değil geçtiğimiz, sadece belli kısımlarını yakalayabildiğimiz hayatlar, bazen gişe memuru olarak gidenlerin arasında kalan olmak, yaşanılanların yarattığı sonuçları her zaman tam olarak bilemememiz...

Kenan'ın yaşantısının monotonluğunu tekrarlanan hareketlerin hızlı kesmeleriyle, her gün kullandığı objelerin yakın çekimleri ve babasıyla hep aynı koltuklara oturarak televizyon izlediği sessiz akşamları sürekli aynı açıdan çekerek veriyor yönetmen. Görüntüde alan derinliğiyle çok fazla oynanıyor; yakın çekimlerde de stil ön plana çıkıyor. Bu yönüyle film, görüntü yönetmenin varlığını hissettiriyor. Fantastik sahnelerle gerçekle hayalin sınırları hem Kenan için hem de izleyen için belirsizleşiyor; ama bunlar bazen absürd derecesine varıyor ve gösterişli kamera hareketleriyle, nevroitik müziklerle destekleniyor. Filmin en sert sahneleri babayla oğul ilişkisinin, süregelen sakinliklerine inat patladığı sahneler: Babanın Kenan'ın mesleğini küçümsemesi, genç adamın kendini "Ben buyum, ben gişe memuruyum!" diye tanımlaması, vuruculuğu sadeliğinden gelen 'büyük' kavga ve "Artık babam gitti, seninle gelebilirim!" diyen adamın ruh hali... Serkan Ercan'ın oyunculuğu ve filme hakim olan cello da bu basık atmosferi kuvvetlendiriyor.

Tüm bu sebeplerle Karaçelik; son yıllarda Türkiye sinemasında çokça irdelenen varoluşsal sorunlara ilk filmiyle özgün bir bakış getiriyor. Film, aynı zamanda Altın Portakal'da En İyi İlk Film, En İyi Görüntü Yönetmeni ve En İyi Erkek Oyuncu ödüllerini almış.

Can Sever

⁽¹⁾ gisememurufilm.com